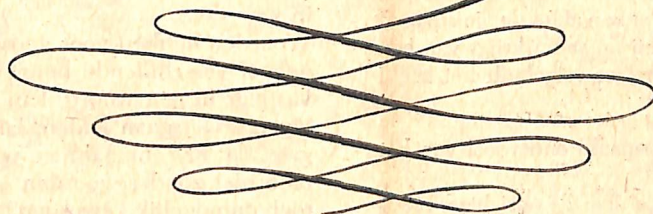

van Mens tot Mens

Orgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag „Humanitas” onder redactie van J. Blom,

T. van Grootheest en C. M. Swiebel. Administratie-adres: J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z.

En hoe het verder ging... (1950-1955)

Vervolg op het artikel

van P. C. Faber in het Aprilnummer van

Mens tot Mens

„Geschiedenis maken — zo zei het een wijs man — dat doen wij iedere dag.

Geschiedenis beschrijven: doe dat alleen maar over een periode, die tenminste 500 jaar achter je ligt...”

500 jaar en 5 jaar: het is nogal enig verschil. Wilt dit, lezers, dan ook niet beschouwen als geschiedenis-schrijven, maar als het resultaat van een filmcamera, die de laatste vijf jaar van de levensgang van het nog zo jonge „Humanitas” begeleidde en vasthield wat de tijdgenoot zag. Natuurlijk knippen we gedeelten, en dit met te meer vrijmoedigheid, nu de brochure „10 jaar Maatschappelijk Werk in opbouw — Humanitas 1945-1955”¹⁾, waarin Jo Massen op zo boeiende wijze de belangrijkste ontwikkelingslijnen tekende, inmiddels is verschenen.

Het eerste beeld, dat op het doek verschijnt, is het congres-1950 — afsluiting van de eerste vijf jaar. En met het afscheid van deze periode moest tegelijkertijd afscheid worden genomen van Faber, die de plannen van de oprichters, zo ver dat mogelijk was, tot verwerkelijking had gebracht. Als tweede pionier moet hier Jo Boetjé worden genoemd, die evenwel reeds vóór het eerste lustrofeest een andere functie had aanvaard.

Voor Faber in de plaats kwam een functionaris, die niet tot de oprichters behoorde en de eerste vijf jaren ook slechts door een verrekijker had kunnen meemaken. Wat boeide haar en degenen, die na haar kwamen, in „Humanitas” zo, dat zij het een voorrecht vonden aan dit maatschappelijk werk op humanistische grondslag mede gestalte te mogen geven? Wat trof bijvoorbeeld de opvolgster van Faber daar op dat congres-1950?

In de allereerste plaats het klimaat: kameraadschap,

openheid, eenvoud, de ernstige wil er iets goeds van te maken, het weten van nog zo weinig te kunnen en zo veel te moeten doen en willen doen. Er was geen dikdoenerij, noch een onderschatten van eigen betekenis, geen gemakkelijk optimisme, maar ook bepaald geen gedrukte stemming!

Was men zich bewust geschiedenis te maken? — En dan ving de toeschouwerster met haar camera twee aspecten in één beeld: de aandacht voor de individuele mens in moeilijkheden — en de aandacht voor het grotere verband, getekend door het woord van de voorzitter: „West-Europa wordt bedreigd door een geestelijk nihilisme, waarin de mens ten prooi valt aan wisselvalligheid en besluiteloosheid, een stuurloos schip op de levenszee.”

Zagen wij ze in de zaal voorbijtrekken: de verbitterde, de moedeloze, de onverschillige, degene, die niet meer gelooft in de positieve waarde van de mens? Wie noemde het gevaar van besmettingshaarden? „Persoonlijke verantwoordelijkheid”: het begrip behoefde geen nadere uitleg.

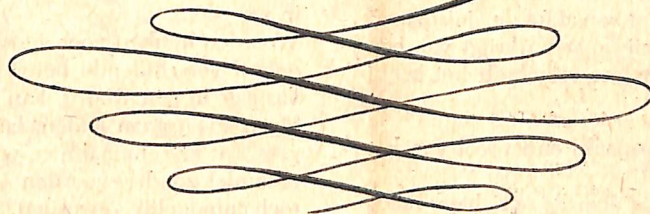
Het congres-1950: einde en begin tegelijkertijd van vijf jaar.

De camera werd op grotere afstanden ingesteld. Lang werd vertoefd bij een viertal beelden, waarvan de omtrekken duidelijk waren, doch naar binnen toe nog niet volledig opgevuld.

Het waren vier belangrijke — zo niet de belangrijkste — kenmerken van „Humanitas”.

1. De grote principiële waarde, die gehecht wordt aan de medewerking van vrijwilligers. De vrijwillige medewerkers hebben een *eigen taak* en *functie*. Ze zijn niet de

van Mens tot Mens

Orgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag „Humanitas” onder redactie van J. Blom,

T. van Grootheest en C. M. Swiebel. Administratie-adres: J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z.

En hoe het verder ging... (1950-1955)

Vervolg op het artikel

van P. C. Faber in het Aprilnummer van

Mens tot Mens

„Geschiedenis maken — zo zei het een wijs man — dat doen wij iedere dag.

Geschiedenis beschrijven: doe dat alleen maar over een periode, die tenminste 500 jaar achter je ligt...”

500 jaar en 5 jaar: het is nogal enig verschil. Wilt dit, lezers, dan ook niet beschouwen als geschiedenis-schrijven, maar als het resultaat van een filmcamera, die de laatste vijf jaar van de levensgang van het nog zo jonge „Humanitas” begeleidde en vasthield wat de tijdgenoot zag. Natuurlijk knippen we gedeelten, en dit met te meer vrijmoedigheid, nu de brochure „10 jaar Maatschappelijk Werk in opbouw — Humanitas 1945-1955”¹⁾, waarin Jo Manassen op zo boeiende wijze de belangrijkste ontwikkelingslijnen tekende, inmiddels is verschenen.

Het eerste beeld, dat op het doek verschijnt, is het congres-1950 — afsluiting van de eerste vijf jaar. En met het afscheid van deze periode moest tegelijkertijd afscheid worden genomen van Faber, die de plannen van de oprichters, zo ver dat mogelijk was, tot verwerkelijking had gebracht: Als tweede pionier moet hier Jo Boetjé worden genoemd, die evenwel reeds vóór het eerste lustrumfeest een andere functie had aanvaard.

Voor Faber in de plaats kwam een functionaris, die niet tot de oprichters behoorde en de eerste vijf jaren ook slechts door een verrekijker had kunnen meemaken. Wat boeide haar en de degenen, die na haar kwamen, in „Humanitas” zo, dat zij het een voorrecht vonden aan dit maatschappelijk werk op humanistische grondslag mede gestalte te mogen geven? Wat trof bijvoorbeeld de opvolger van Faber daar op dat congres-1950?

In de allereerste plaats het klimaat: kameraadschap,

openheid, eenvoud, de ernstige wil er iets goeds van te maken, het weten van nog zo weinig te kunnen en zo veel te moeten doen en willen doen. Er was geen dikdoenerij, noch een onderschatten van eigen betekenis, geen gemakkelijk optimisme, maar ook bepaald geen gedrukte stemming!

Was men zich bewust geschiedenis te maken? — En dan ving de toeschouwerster met haar camera twee aspecten in één beeld: de aandacht voor de individuele mens in moeilijkheden — en de aandacht voor het grotere verband, getekend door het woord van de voorzitter: „West-Europa wordt bedreigd door een geestelijk nihilisme, waarin de mens ten prooi valt aan wisselvalligheid en besluiteloosheid, een stuurloos schip op de levenszee.”

Zagen wij ze in de zaal voorbijtrekken: de verbitterde, de moedeloze, de onverschillige, degene, die niet meer geloofte in de positieve waarde van de mens? Wie noemde het gevaar van besmettingshaarden? „Persoonlijke verantwoordelijkheid”: het begrip behoefde geen nadere uitleg.

Het congres-1950: einde en begin tegelijkertijd van vijf jaar.

De camera werd op grotere afstanden ingesteld. Lang werd vertoefd bij een viertal beelden, waarvan de omtrekken duidelijk waren, doch naar binnen toe nog niet volledig opgevuld.

Het waren vier belangrijke — zo niet de belangrijkste — kenmerken van „Humanitas”.

1. De grote principiële waarde, die gehecht wordt aan de medewerking van vrijwilligers. De vrijwillige medewerkers hebben een *eigen taak en functie*. Ze zijn niet de

vervangers van de maatschappelijke werkers en evenmin zijn zij zelve door maatschappelijke werkers te vervangen. Zij zijn de rechtstreekse verbinding tussen de mens in zijn moeilijkheden en de gemeenschap, waartoe hij behoort, de meest rechtstreekse verpersoonlijking tevens van gemeenschapszin en verantwoordelijkheidsgevoel, die onze samenleving tot een werkelijke samenleving kunnen maken. De waarde van het werk van de vrijwilligers individueel gezien? Veel hangt er van af, of de „juiste man op de juiste” plaats komt, of hij de steun krijgt van een deskundige kracht, of . . . maar hier verschuift het beeld en komen te voorschijn:

2. De secties, die voor een bepaald onderdeel van het werk zijn ingesteld.

Ter nadere uitwerking van deze door de oprichters reeds vastgestelde organisatievorm stelde het bestuur in 1950 o.a. het volgende vast:

a. **Landelijk.** De secties worden samengesteld uit deskundigen, die binnen het raam van het werkterrein der sectie op verschillend gebied gespecialiseerd zijn. Hierbij dient ervoor te worden gezorgd, dat enkele vertegenwoordigers van plaatselijke secties, bij voorkeur uit verschillende delen van het land, hierin een plaats krijgen.

b. **Plaatselijk.** De plaatselijke secties worden samengesteld uit degenen, die zich daadwerkelijk met het sectiewerk bezig houden. Er wordt naar gestreefd in elke sectie ten minste één deskundige op te nemen.

Taak van de secties en verhouding tot de besturen

a. **Landelijk.** Het sectiebestuur

1. geeft richtlijnen voor de uitvoering van het werk;
2. geeft richtlijnen voor de scholing van de medewerkers;
3. draagt zorg voor de inhoud voor het gedeelte van het orgaan, dat aan iedere sectie wordt toegevoegd;
4. fungeert als adviserende instantie van het Centraal Bestuur voor de op haar gebied liggende principiële zaken en zaken van praktisch beleid, welke van verreikende betekenis zijn.

De sectie verricht haar werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Teneinde deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen, is het D.B. in de persoon van een zijner leden vertegenwoordigd in de sectie.

De voorzitters der secties hebben het recht de vergaderingen van het Centraal Bestuur bij te wonen. Het secretariaat der secties berust bij een der leden van het Centraal Bureau. Voorlopig neemt de directrice van het Centraal Bureau het secretariaat waar; zodra evenwel de financiële omstandigheden het mogelijk maken, wordt voor iedere sectie een deskundige secretaris op het Bureau aangesteld.

b. **Plaatselijk.** De uitvoering der werkzaamheden berust bij de plaatselijke secties, zoveel als praktisch mogelijk en gewenst is in rechtstreeks contact met het Centraal Bureau.

In verband met het verschil in plaatselijke mogelijkheden werd open gelaten of het Dagelijks Bestuur van een afdeling zich door een zijner leden in het sectiebestuur doet vertegenwoordigen, of dat men aan een andere vorm de voorkeur geeft.

Planmatig is landelijk het sectiewerk volgens deze richtlijnen verder uitgebouwd. 2) Langzamerhand krijgt het beeld zijn opvulling.

3. De humanistische grondslag waarop het werk gebeurt. Veel wordt er over gediscussieerd wat precies onder deze humanistische grondslag is te verstaan. Als „klimaat” wordt het aangevoeld, maar een vastlegging in woorden?

Woorden hebben voor verschillende mensen dikwijls een geheel verschillende betekenis en bovendien: als je iets vastlegt in een woord, kan dit woord dan niet t.z.t. een eigen leven gaan leiden, langzamerhand los van het begrip, dat er eenmaal mee werd aangeduid? Maar je kunt toch niet zonder woorden — dan is het spreken over iets toch onmogelijk geworden?

En zo wordt er verder gedacht en gepuzzeld over een juiste begripsvorming en woordkeuze — maar bovenal: over de betekenis van de humanistische grondslag voor ons maatschappelijk werk, over de toepassing. Hier in kleine discussiegroepen, daar in een persoonlijk gesprek, krijgt het denken over de inhoud nieuwe stimulansen. En de grootste stimulans komt uit het werk zelf te voorschijn: de moeilijkheden waar mensen mee te kampen hebben, de levensonzekerheden, in het kort: de problemen van zo velerlei aard, die er zijn en de kern van ons bestaan raken.

4. De verenigingsvorm van „Humanitas”, de medezeggenschap in de afdelingen door de leden, landelijk door de afdelingen.

Voor de camera moest een steeds groter lens geplaatst worden om het aantal leden binnen de gezichtskring te houden. Leden, die kwamen om mede te werken en leden, die kwamen om de jonge vereniging hun financiële steun te geven. Leden, die het mogelijk moeten maken, dat het noodzakelijke werk kan gebeuren.

De opbouw van de gewesten gaat beginnen. Rijk geschakeerd zijn onze provincies — voelt het Gooi zich eigenlijk wel meer verbonden met Den Helder dan met Utrecht? Moet een grote stad deel blijven uitmaken van een gewest of een afzonderlijk figuur worden binnen ons verenigingsverband? Wat is de beste organisatievorm voor het platteland?

Vragen, die ten dele een antwoord hebben gekregen, vervangen werden ze evenwel tegelijkertijd door vele anderen.

Steeds moeilijker valt het de filmstrook te knippen. Een veertigtal kinderen verschijnt, van allerlei leeftijden, donkere en blonde, levend in ons kinderkas Ellinchem. In meer gezinnen verschijnen de gezinsverzorgsters, de toezichthouder uit de kring van „Humanitas” doet zijn werk, de gezinsvoogd zoekt naar de beste ontwikkelingskansen voor zijn pupil.

Dan glijden de beelden over elkaar heen . . .

In een volgend artikel hopen wij nader in te gaan op de ontwikkeling, die de secties hebben doorgemaakt.

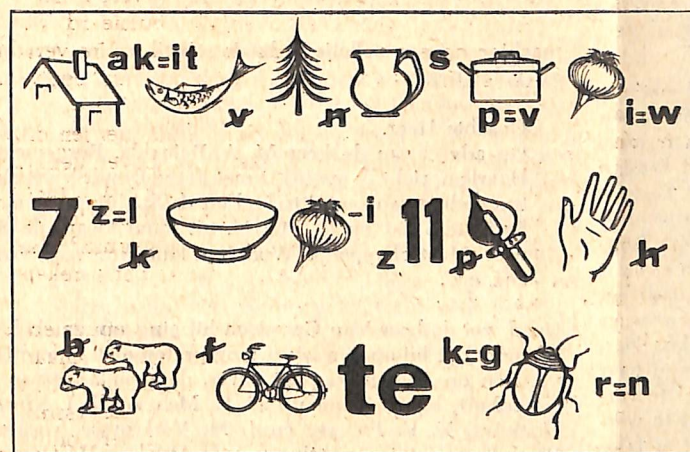
En wat zou de man, die zijn wijze woorden sprak over het beschrijven van de geschiedenis, zeggen van een toekomstbeeld?

M. DIJKSTRA

1) Verkrijgbaar à 25 cent bij het Centraal Bureau, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z., en bij de afdelingssecretariaten.

2) In een volgend artikel zal iets over de geschiedenis van de secties worden verteld.

PRIJSVRAAG 1955

Ook uw hulp is nodig

Hebt u al een boekje met deelnemerskaart van uw afdelingsbestuur ontvangen om te verkopen?

Nee? Haast u dan om het te halen, want er zijn weer prachtige prijzen te winnen.

Wilt u weten welke? Daar gaan we:

Hoofdprijs:

Lambretta Scooter 150 LD, waarde	f 1.550,—
1 Goederenbon (U koopt, wij betalen)	„ 1.000,—
Elec. wasmachine, Hoover met wringer	„ 401,20
El. naaimachine, Elna-Transform.	„ 480,—
Reis voor 2 personen naar keuze	„ 400,—
Permanent-Duplex haard	
Kodak Retina, kleinbeeld Camera	„ 269,—
Busch Breimachine	„ 265,—
Boekenbon t.w.v.	„ 250,—
Alum. Plastal Keukenuitzet	„ 123,50

En nog vele andere waardevolle artikelen t.w.v. . . „ 5.000,—

2de Prijs:

Een Grundig-radio comb. t.w.v.	f 945,—
Een goederenbon t.w.v.	„ 305,—
Te zamen	f 1.250,—

3de Prijs:

Een Gero Zilverium Cassette 81 delig	f 627,80
--	----------

Een goederenbon t.w.v. . . „ 122,13

Te zamen f 750,—

4de Prijs:

Een Pas-toe huisk. ameublement naar keuze t.w.v. f 600,—

5de Prijs:

Een Kaptein-Mobylette S 1.

6de Prijs:

Een DRU Keukenuitzet, en nog honderden andere waardevolle prijzen. Hebben we te veel gezegd? Zal iedereen, die van deze prijzen hoort, niet graag 1 of 2 kaarten van 2 kwartjes van u kopen?

U weet, hoezeer wij de opbrengst nodig hebben voor ons werk. U weet, hoe nodig dit werk is! Helpt ons daarom, óók dit jaar weer de prijsvraag tot een succes te maken. Óók uw afdeling profiteert er van mee! Vorig jaar verkochten wij allen met elkaar bijna 50.000 kaarten in nog geen 3 maanden. Hoe dat in zijn werk ging? Hiernaast treft u een verslagje aan van de voorzitter van de afd. Zwolle over de prijsvraagactie 1954, dat op deze vraag een antwoord geeft. Wij rekenen op u! T. v. G.

Gouverner C'est prévoir

Regeren is vooruitzien. Al zijn wij dan geen regeerders, als bestuursleden hebben wij toch tot taak die maatregelen te nemen die gewenst zijn om een voorgenomen actie zo goed mogelijk te doen slagen. Welnu, toen bekend werd dat wij onze plaatselijke collecte van 4 tot 9 October 1954 mochten houden be-

noemden wij op onze h.h. vergadering van 25 Mei 1954 reeds een commissie van vijf leden die dit werk zou aanpakken.

Deze commissie nam ook de jubileumprijsvraag-actie op de schouders en had dus een twee-ledige taak.

Na de vakantie-periode werd met het werk begonnen. Het samenvallen van de beide acties gaf ons enig hoofdbreken. Men bedenke dat wij in Februari ook onze Bazar hadden gehouden waarvoor zeer velen hun medewerking hadden gegeven. Wij waren optimistisch gestemd en begonnen met lust onze arbeid. Tijdens de collecte-week zouden wij de prijsvraag-actie even op de achtergrond schuiven. Daarna ging het full-speed vooruit! De toegewezen boekjes waren spoedig uitgezet bij onze leden en geestverwanten. Velen hebben bijzonder hun best gedaan en vroegen: geef mij er nog maar één. Er moest worden bijbesteld.

Naast de ontvangen 640 kaarten vroegen wij nog 500 en . . . ze zijn allemaal verkocht. Vanzelfsprekend gingen wij geregeld allen na die de boekjes in commissie hadden. Ook zijn wij huis aan huis gaan verkopen hetgeen zeer is meegevallen. Met man en vrouw gingen wij op pad, deden dit een keer of tien waarbij op een namiddag het hoogste aantal nl. 86 kaarten aan de man werd gebracht. Er is flink gewerkt, ook individueel. Enkele leden wisten 50, 60 en meer kaarten te verkopen. Een lid wist in zijn bedrijf bij het ontvangen van een extra-uitkering in een oogwenk 55 kaarten te verkopen! Wij zijn zeer tevreden over de ontvangen medewerking die door een 30-tal leden en geestverwanten gegeven werd. Een woord van dank mag ik hier nog wel eens uitspreken. „HUMANITAS” heeft een goede beurt gemaakt. De huis-aan-huis-verkoop heeft ons nog een nieuw lid gebracht.

In een gezellige praatavond van de medewerkers bespraken wij met 22 aanwezigen het verloop van de actie en werden wederzijds de ervaringen uitgewisseld.

Wij hopen voor een volgende keer zeker weer ons best te doen.

TIJDIG VOORBEREIDEN IS VAN GROTE WAARDE.

ZWOLLE, Januari 1955.

I. P. VAN DER VEEN.

HAARLEM DOET OOK AL 10 JAAR MEE

Een afgerond geheel kwam tot stand

Haarlem is wat je noemt een „all-round” stad, bedeed met alle gaven, die een stad zich maar kan wensen. In zijn omgeving een prachtig natuurschoon, in het Oosten duinen, bossen en zee. (Bent u al eens in de Kennemerduinen geweest?) In het Westen het wijde polderlandschap met het historische dorpje Spaarndam, waar Amerikaanse toeristen, de in brons gegoten bevestiging kunnen vinden, van wat zij op school leerden: „Hans Brinkers redt het land van overstroming, door zijn vinger in een gat in de dijk te steken.” De stad zelf draagt op vele plaatsen het stempel van een grote historie. Talrijk zijn de plaatsen, waar men zich in de tijd kan wanen van Kenau Simonsz Hasselaar, die ter redding van haar stad en ter meerdere glorie van haar sexe met veel behendigheid pekkranjes (brandend wel te verstaan) op en om de hoofden van Alva's soldaten placht te werpen. In cultureel opzicht komt men in Haarlem ook niets te kort. Het Frans Hals Museum is wereldberoemd. Men heeft er een eigen orkest en in de schouwburg komen alle grote gezelschappen hun kunst vertonen. En dan is er ook nog een afdeling van Humanitas en daar willen wij u iets meer van vertellen.

Wonderen gebeuren alleen maar in Amerika, dat is een bekend feit. Maar een heel enkele keer wil het wel eens voorkomen, dat zich een heel klein wondertje wat dicht bij huis afspeelt, dat merken we dan niet, omdat het uiterlijk zo heel gewoon in zijn werk gaat. Stel u voor, we schrijven voorjaar 1945. Een aantal mannen gaan met elkaar beraadslagen over het maatschappelijk werk voor buitenkerkelijken, dat is dus een Commissie. Maar wat is er voor wonderlijks aan een Commissie? Niets, behalve, dat ze de naam hebben niet erg hard op te schieten. Goed, deze Commissie schoot wel hard op, maar wat zegt dat nog? Uitzonderingen bevestigen slechts de regel. Er verscheen dus een rapport, bevattende de conclusies, waartoe de Commissie gekomen was met betrekking tot het maatschappelijk werk voor buitenkerkelijken. En zie, op 31 Mei reeds stapten dezelfde mannen naar een notaris en maakten hem duidelijk, dat zij wilden overgaan tot de oprichting van: De Stichting voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag. Kortweg geheten: Humanitas.

Er zullen wel lieden geweest zijn, die hebben gezegd: „Nou, nou, ze durven!” En weer anderen zullen alleen hun schouders opgehaald hebben. Maar het zal wel niemand in zijn hoofd zijn opgekomen, dat hiermede de basis was gelegd voor een organisatie, die nu bijna 10.000 leden en 70 over het hele land verspreide afdelingen telt. Dat is wel geen wereldschokkende ontwikkeling, maar een klein beetje wonderlijk is het toch wel.

Als je een organisatie op wilt bouwen, die zijn steunpunten door het hele land moet hebben, dan neem je de kaart van Nederland voor je en je gaat eens na waar die steunpunten moeten komen. Zo deden ook P. C. Faber en J. Boetje, die de hachelijke taak op zich hadden genomen, om van Humanitas iets meer te maken, dan alleen maar een papieren Stichting. En als je dat doet, dan kom je op een gegeven ogenblik tot de conclusie, dat er ook in Haarlem — want Haarlem is een all-round stad — zo'n steunpunt moet komen. Juist in Haarlem dus, maar hoe? Heel eenvoudig. In Haarlem is M. A. Reinalda burgemeester (tegenwoordig is hij voorzitter van de landelijke sectie Bejaardenzorg, bovendien is nog een goede kennis van je ook. Je schrijft hem dus, vertelt wat je van plan bent en vraagt, wie volgens zijn mening de man is, die in Haarlem dat varkentje nu eens kan wassen! Prompt komt het antwoord: Van Gessel! Mooi! Op 12 Juni 1945 tik je dus een brief op je geleende schrijf-

machine op een velletje ordinair stencil-papier, een brief, die als volgt begint:

Geachte Heer,

Op advies van de heer M. A. Reinalda, Burgemeester van Haarlem, richt ik me tot U met het volgende verzoek. Onder toezending van een uittreksel uit de Stichtingacte moge ik U berichten, dat op 31 Mei j.l. tot stand kwam de Stichting voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag, enz. enz.

Goed, zei de heer Van Gessel en hij ging aan de slag. Dat betekende, dat hij op zijn beurt ging praten met andere Haarlemmers en op 19 Juli was het zover, dat ten huize van de heer Noordhoff, bijeenkwamen: mej. C. Maarschall, J. Kroes, D. G. Hoekstra, K. F. Pieterse en J. M. Verkruysse, vormende het Werk-Comité tot oprichting van de Afdeling Haarlem van Humanitas. Op deze bijeenkomst was ook Jo Boetje aanwezig, die nog eens haarfijn uit de doeken deed, wat nu precies de bedoeling was.

Men sloeg maar meteen spijkers met koppen. Op 7 September 1945 zou een oprichtingsvergadering worden belegd en breed van opvattingen als we nu eenmaal van de aanvang af reeds zijn, werd besloten, dat die vergadering zou worden gehouden in het gebouw van de Haarlemse Christelijke Jongelingenvereniging.

Die vergadering kwam, er waren 50 mensen aanwezig, er werd een bestuur gekozen bestaande uit: F. H. W. Vliegen, voorzitter; J. Kroes, secretaris; F. W. Happé, penningmeester; mej. G. Maarschall, als adviseuze voor het maatschappelijk werk; en de heren F. S. Noordhoff en J. M. Verkruysse! Klaar! Kijk, zo bouw je nu een organisatie op als je niet veel meer hebt, dan het rots-vaste vertrouwen, dat het moet en zal gelukken. Het is een goede methode gebleken, we doen het nu nog precies zo. De heer Vliegen, die ook nu nog secretaris van de Afdeling Haarlem is, vertelde ons iets over de beginperiode van het werk in Haarlem.

Het eerste object wat men onder handen kreeg was de verdeling van de z.g. H.A.R.K.-goederen, een verdeling, die in samenwerking met Volksherstel plaats vond. Meteen deed zich een typisch verschijnsel voor, dat we ook nu nog wel eens tegenkomen, n.l., dat men er helemaal niet zo happig op was om Humanitas als medewerker in een groter geheel te accepteren. Zo verwonderlijk was dat nu ook weer niet, want wat was Humanitas voor de buitenstaander? Een bestuur, een handjevol leden en een lege kas. Maar toen de Afdeling Haarlem werd opgenomen in de kring van grote broers, bleek er nog iets meer te zijn dan dat alleen, nl. een behoorlijk brok enthousiasme. In „no-time” slaagde de heer Van Loppersum er in een 50-tal mensen te vinden, die hun medewerking verleenden. Hij ontwierp de hele administratieve organisatie, inspireerde zijn nieuwbakken medewerkers. En op die manier konden velen van diegenen geholpen worden, die in de hongerwinter hun laatste bruikbare paar schoenen, hun laatste handdoek hadden moeten omruilen voor een pond tarwe, teneinde het naakte bestaan te kunnen rekken.

Er werden o.a. 300 legerdekens bij Volksherstel besteld à raison van f 6.— per stuk. Op onze vraag, waar dat geld vandaan kwam (de contributie bedroeg in de beginperiode f 2,50 per jaar), kon de heer Vliegen alleen maar antwoorden: „Ergens. Ik kan je heus niet zeggen, hoe we er aan kwamen, maar we hadden het blijkbaar en in vertrouwen gezegd, de medewerkers hebben er behalve tijd en inspanning in die eerste tijd ook wel zo af en toe hun geld aan het werk besteed.”

Humanitas kreeg van alle goederen, die ter verdeling in aanmerking kwamen 5 % toegewezen. En lezers, er is niets nieuws onder de zon, het bestuur zag zich gedwongen te bewijzen, dat dit niet in verhouding stond tot het percentage der bevolking van Haarlem, dat in principe een beroep op Humanitas kon doen. Er werd gerekend, met statistieken gewerkt, geconfereerd en het resultaat was, dat het toewijzingspercentage bijna verdubbeld werd.

Ruim 4000 kledingstukken werden er in een klein jaar verdeeld, waaronder „3 stuks bad- of strandgoed”. U moet tenslotte niet vergeten: De zee is dichtbij. Maar de activiteit beperkte zich niet tot deze verdeling van H.A.R.K.-goederen. De reclassering kwam op gang en met de scholing van medewerkers werd een aanvang gemaakt. Er werd een adviesbureau geopend. 120 huisvrouwen konden dank zij Humanitas Haarlem een week met vakantie gaan. Laten we vooral niet vergeten te vermelden, dat er een financiële actie werd georganiseerd. O, die financiële acties!! Wij zijn er mee begonnen. Wij zijn er mee doorgedaan en zullen we er ooit nog mee kunnen stoppen? Wij hopen het, maar dat is dan ook alles.

Het jaarverslag van de Afdeling Haarlem over het eerste jaar eindigde met deze woorden:

Overzien wij, wat er van onze afdeling in 1946 geworden is, dan kunnen wij constateren, dat wij de grond naderen.

Idealisme, dat zweven blijft, is als een fata-morgana, een waandenkbeeld, een levensverstikkende, inplaats van een levenwekkende bron. Een idealisme, dat daarentegen inspireert tot praktische daden is een bron, waaraan wij ons kunnen laven als de moeizame arbeid ons dorstig maakt naar resultaten, die al te langzaam binnen vloeien. Moge daarom 1947 ons idealisme verder zien baanbreken in het buitenkerkelijke volksdeel.

En dat laatste is gebeurd, niet op een wijze, die men zich misschien in het eerste enthousiasme had voorgesteld. (Leefden we na de oorlog niet allen in die, op vele gebieden toch zo vruchtbaar gebleken, waan, dat alles heel anders zou gaan worden dan voorheen?). De eerste onvermijdelijke teleurstellingen kwamen, maar toen toonde men in Haarlem, dat men begreep, wat het betekent, trouw te blijven aan een zichzelf gegeven opdracht. Meer en meer breidde het werk zich uit. Eerst de gezinshulp, later de gezinsverzorging, de kinderbescherming en de bejaardenzorg. Al dit werk kreeg stapje voor stapje gestalte. Telkens weer bleken er mensen bereid zich in te zetten voor het werk van Humanitas, met geen andere stimulans dan de innerlijke zekerheid, dat de mens tot opdracht heeft verantwoordelijkheid te aanvaarden en te dragen. Met dit „Humanisme” tot grondslag werd ook in Haarlem het werk aangevat. En dit Humanisme, waar helaas velen nog weinig goeds van kunnen vertellen, is in staat gebleken talrijke mensen te inspireren tot daden, die het kleine wonder mogelijk maakten.

Wij schreven in het begin, dat Haarlem een „all-round” stad is, in deze all-round stad is een all-round stuk maatschappelijk werk opgebouwd en deze opbouw gaat nog dagelijks verder. Voor alle onderdelen van het werk zijn er actief werkzame secties. In samenwerking met het Humanistisch Verbond is een Bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden gesticht. Een gediplomeerd maatschappelijk werkster is aan de afdeling verbonden. Het is in dit verband verleidelijk om namen te noemen van mensen, die veel voor het werk in deze afdeling hebben betekend, doch we bezwijken hiervoor toch maar niet. Er waren er velen. Wie zou het risico willen aanvaarden er één van te vergeten?

Haarlem lichtstad, Amsterdamse poort

Natuurlijk zijn er nog wensen, het ledental bijvoorbeeld dient nodig snel te groeien, hoewel Haarlem met 450 leden zeker geen slecht figuur slaat (in verhouding tot het inwonertal telt de afdeling meer leden dan Rotterdam). Dit aantal zou zeker nog verdubbeld kunnen worden volgens de mening van het bestuur. Nooit werd voor de ledenwerving een speciale actie gevoerd, als dat wel zou gebeuren, zouden resultaten zeker niet uitblijven. Haarlemse leden, als u dit leest, denk er dan eens over na en neem het besluit om eens contact op te nemen met het secretariaat van uw afdeling. Jan Haringstraat 53. Op het gebied van de ledenwerving kunt u nog veel bijdragen om de groei van het werk te bevorderen.

Een tweede wens is de inrichting van een Centraal-Afdelingsbureau. Het vele werk schreeuwt om een vast coördinatie-punt. Want was het bestuur aanvankelijk blij, dat zij van uit hoge (idealistische) sferen grond onder de voeten begon te voelen, zij zou nu blij zijn om van tijd tot tijd te kunnen opstijgen, om van uit de hoogte een goed overzicht te krijgen van wat er zich allemaal precies in het afdelingsleven voordoet.

Over één project hebben wij u nog niet gesproken, n.l. over het Bejaardencentrum „De Blinkert”. Dit grootse object, bestaande uit een Centraal Verzorgingshuis voor bejaarden en 76 zelfstandige woningen voor bejaarden, zal over enige tijd gereedkomen. Met de Federatie van Woningbouwverenigingen, enkele kleine kerkgenootschappen en Humanitas, Afdeling Haarlem, is een stichting gevormd, die de exploitatie ervan op zich zal nemen. U kunt zich voorstellen, wat het voor de afdeling betekent, dat zij binnenkort er toe kan overgaan 1/3 van de beschikbaar komende woningen aan buitenkerkelijke bejaarden te mogen toewijzen.

Grote wonderen, we zeiden het reeds, gebeuren alleen in Amerika, dat is een bekend feit, maar zo af en toe wil het wel eens gebeuren, dat er zulk een klein wondertje wat dicht bij huis afspeelt.

v. G.

Forumavond te Utrecht

Door de afdeling Utrecht werd in April voor leden en belangstellenden een forumavond georganiseerd, waar de medewerkers van het Centraal Bureau onder de bekwame leiding van mej. Dijkstra vragen van de aanwezigen behandelde op het terrein van het maatschappelijk werk. De belangstelling voor deze avond was verheugend groot en wij geloven wel, dat zij er toe heeft bijgedragen dat een beter inzicht op tal van punten werd verkregen. Het was een experiment zowel voor de afdeling als voor de forum-leden, een experiment echter dat volkomen geslaagd is en dat zeker voor herhaling in andere plaatsen in aanmerking komt.

En toen kwam de zomer...

Op 14 Juni maakten 240 bejaarden uit Eindhoven en Breda en nog 230 uit Dordrecht een tocht in niet minder dan 11 autobussen naar het Stadspark „Berg en Bosch” in Apeldoorn. De Brabanders onderbraken de reis bij het zweefvliegterrein Terlet voor een kopje koffie. Toen zij in Apeldoorn (met enige vertraging tengevolge van een kleine motorstoring) aankwamen werden zij met grote hartelijkheid door de daar reeds aanwezige Dordtenaren verwelkomd. Of deze hartelijkheid ook een beetje werd veroorzaakt door het al enige tijd gekoesterde verlangen om aan (de welvoorziene) tafel te kunnen gaan durven wij niet te zeggen. Nu echter iedereen aanwezig was kon aan dit verlangen direct tegemoet worden gekomen d.w.z. nadat de heer mr. P. van 't Hof namens het Centraal Bestuur alle aanwezigen hartelijk welkom had gezegd. Na de maaltijd werd onder de enthousiaste leiding van de heer J. W. Meyer samenzang gepleegd op een wijze die de Accaciahal op zijn grondvesten deed trillen. Ook de rest van de middag werd in grote genoeglijkheid in het prachtige Stadspark doorgebracht. De reis huiswaarts verliep voorspoedig en iedereen was het er over eens dat een dergelijke „feestdag” volgend jaar met nog meer deelnemers herhaald diende te worden. Vanzelfsprekend moest de heer Gerzon, die een groot aandeel in de organisatie van deze dag had gehad, een welgemeend „hoeraatje” in ontvangst nemen.

„Berg en Bosch” was in trek...

Van de heer Cuypers, voorzitter en motor van het district West I, van de afdeling Amsterdam, ontvingen wij nl. het volgende bericht. Het District West I organiseerde ook dit jaar weer een uitstapje voor die bejaarden, die lid zijn van de nu al weer zeven jaar bestaande ontspanningsclub. Ook uit het district Oost namen 25 personen hieraan deel. Dinsdag 28 Juni verzamelden zich op het Kwakersplein in acht touring-cars de 310 deelnemers aan dit uitstapje. Om half negen werd gestart en de tocht naar Apeldoorn ondernomen. De weergoden waren als gewoonlijk het humanistisch gezelschap goed gezind en de reis verliep voorspoedig. Het prachtige Stadspark „Berg en Bosch” (zeiden we het niet? Red.) was het eindpunt en in de grote Accaciahal vonden allen de koffie klaar op de keurig gedekte tafels. De keurig verzorgde broodmaaltijd werd met smaak genuttigd. Hierna maakten velen een wandeling door het prachtige park, terwijl zij die slecht ter been waren in gemakkelijke stoelen buiten de zaal plaats namen. In de namiddag werd thee en gebak geserveerd en zou een cabaret-gezelschap voor de nodige vrolijkheid zorgen. Gehinderd door motorpech kwamen de artsen een uur te laat, hetgeen de voortreffelijke stemming echter niet verstoort. Het bestuur en amateurs uit het publiek zorgden voor de goede stemming en men ging er zelfs toe over om een vrolijke polonaise te houden op de muziek van gramofoonplaten. De inmiddels gearriveerde artsen voerden de stemming ten top en tot half vijf heerste er een gezellige vrolijkheid. Toen sloot de voorzitter deze dag onder dankzegging aan allen die hun medewerking hadden verleend. Ruim driehonderd verheugde en tevreden mensen aanvaardden daarna de returnreis naar Amsterdam.

Ook Haarlem ging op stap...

Met 200 bejaarden is de afdeling Haarlem naar Ouwehands Dierenpark geweest. In 4 autobussen trok het gezelschap eerst naar Doorn waar de koffie werd gebruikt; later op de dag werd de Grebbeberg bezocht en om zes uur arriveerde men weer in de beste stemming in Haarlem.

Nieuwe loten aan de stam...

We mochten in de afgelopen tijd weer een aantal nieuwe afdelingen in ons midden welkom heten; het zijn de afdelingen: Doetinchem, Sneek, Wollega, Drachten, De Bilt-Bilthoven. Zij hebben de wens te kennen gegeven in het vervolg mede te delen in het Humanitas-lief-en-leed.

Kort voor het ter perse gaan van dit blad kan daar de nieuwe (herleefde) afdeling van Vlaardingen bijgevoegd worden, waar kort geleden, door een aantal leden, het besluit tot heroprichting der afdeling genomen werd. Dank zij de activiteit van onze correspondent — en later onze correspondenten — in Vlaardingen is een groepje leden bijeengebleven, met bovengenoemd resultaat.

Over lief en leed gesproken...

De volgende afdelingen hebben het nodig geoordeeld het Gewest Noord-Brabant bij te springen in hun moeilijke financiële situatie: Amersfoort f 25.—; Wageningen f 25.—; Dordrecht f 50.—; Den Helder f 50.—; Amsterdam f 150.—; Hilversum f 25.—; Den Haag f 50.—; Enschede f 50.—; Deventer f 54.—; Hengelo f 30.—; Velp f 12.50; Arnhem f 25.—; Zaltbommel f 25.—. Verder werd ontvangen uit de opbrengst van een collecte onder de leden van de bejaarden-ontspanningsclub uit Amsterdam-West f 34.—; van de heer C. M. Sw. te E. f 5.—; van de P. uit B. f 100.— en van de heren v. d. B. te M. f 250.—. Het hoeft hier verder geen betoog hoe welkom deze bijdragen waren bij de gewestelijk penningmeester.

RECTIFICATIE JAARVERSLAG

In ons Mei/Juli-nummer van „van Mens tot Mens” hebben wij verzuimd te vermelden onder de rubriek Gewesten, dat aan het einde van 1954 de heer Meyer de Vries en de heer C. v. d. Wijngaard, resp. voorzitter en secretaris van het gewest Utrecht waren.

De Vereniging voor
Maatschappelijk Werk
op Humanistische Grondslag

„Humanitas”
roept sollicitanten op
voor de functie van

**MAATSCHAPPELIJK
WERKSTER**

ten behoeve van de
Gerepatriceerdzorg
voor de provincies
Gelderland en Overijssel.

Salaris f 3600—f 4850.

Aanstelling boven 't minimum
niet uitgesloten.

Sollicitaties te richten aan het
Centraal Bureau „Humanitas”,
J. W. Brouwerstraat 16,
Amsterdam-Z.

1 x = . . .

De oplossing
van deze formule luidt:

Als ieder lid
volgende week één
nieuw lid wint,
dan zijn wij over acht dagen
met z'n 19282-en.

Dat zal wel niet lukken
omdat niet alle leden meedoen.
We zijn dan ook erg blij,
dat we tenminste
op uw medewerking
kunnen rekenen.

**NOG
EEN GOEDE
RAAD:**

**Maak bij de
werving van uw lid
gebruik van het jubileumboekje.
Het verschaft u alle
gegevens die u
nodig hebt.**

Het jubileumboekje en wat er al zo aan vastzit

Wij hopen, dat ons jubileum-boekje bij u in de... smaak gevallen is en dat het u nog eens een duidelijk inzicht heeft verschaft in het werk van onze vereniging. Want dat laatste was vooral de bedoeling. Wel trachten wij in van Mens tot Mens u regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkeling van ons werk, maar zo'n algeheel overzicht stelt toch nog duidelijker in het licht, dat er in de afgelopen 10 jaar het een en ander tot stand gekomen is. En wat dat in de smaak vallen betreft: we hebben tal van enthousiaste reacties ontvangen, zodat we menen daar wel gerust op te mogen zijn.

Toch ging het niet alléén om de voorlichting van onze leden zonder meer, de wens om over iets te beschikken waarmee we ook naar buiten toe voor de dag konden komen lag in niet minder mate ten grondslag aan de totstandkoming ervan.

Wij denken daarbij natuurlijk in de eerste plaats aan de propaganda. U weet hoe noodzakelijk het is, dat het ledental van Humanitas snel toeneemt. Velen echter die heus wel bereid zijn een of meer leden te werven komen hier niet toe omdat zij zichzelf niet in staat achten aan de aspirant-leden duidelijk te maken, wat Humanitas is en doet. Behoort u ook tot diegenen, welnu dan kan dit boekje u goede diensten bewijzen. Geef het eens ter lezing aan uw kennissen, laat het 't verhaal van Humanitas vertellen en geeft u zelf het laatste stootje, dat nodig is om van een belangstellende een lid te maken. U zult zien, dat u succes zult hebben, misschien niet direct de eerste keer maar allicht de tweede en zeker de derde maal.

In het jubileumboekje hebben wij u al een aanmeldingskaart toegezonden en als alle leden deze kaart met één nieuw lid aan ons terugzenden, dan zijn we binnenkort met z'n 19282-en. Misschien lukt dat niet helemaal, zorgt u er voor, dat het in ieder geval niet helemaal mislukt. Als er nl. een ding uit deze jubileum-brochure duidelijk is geworden, dan is het dit: dat ons werk uw steun en die van vele anderen volkomen verdient.

PS. Een nadeel heeft dit boekje, nl. dat het wat te duur is om zonder meer te worden verspreid op grote schaal. Toch kunt u meerdere boekjes in uw bezit krijgen voor de luttele prijs van één kwartje. U kunt ze bestellen bij uw afdelingsbestuur, zonodig ook bij het Centraal Bureau.

Nationale Reclasseringsdag

1 October is weer bestemd om de Nationale reclasseringsdag te worden. U kent het doel?

Verbreiding van de reclasseringsgedachte en fondswerving tot instandhouding en uitbreiding van de reclasseringsarbeid van en voor alle gezinden.

Het is niet nodig veel over de reclassering te vertellen. Deze arbeid die door de verschillende instellingen wordt verricht ten bate van maatschappelijk gederailleerden, verdient de steun van allen die tot steunen in staat zijn. Het is voor degenen die het maatschappelijk werk wat meer van nabij kennen geen nieuwtje, dat er tussen wat nodig is en wat gedaan kan worden vaak een te grote afstand bestaat. Een afstand die meestentijds veroorzaakt wordt door een te kort aan geldmiddelen. Wij doen daarom op u een dringend beroep om op de Nationale reclasseringsdag uw portemonnaie gereed te houden. Of op andere wijze uw medewerking te verlenen. Wij weten het, er wordt vaak — voor uw gevoel misschien te vaak — een beroep op uw offervaardigheid gedaan. Bedenkt u echter wel, dat dit mede een gevolg is van het groeiend sociaal besef, dat nevens de vele afbrekende tendenzen, gelukkig ook een kenmerk van onze tijd is.

Onze nieuwe telefoonnummers

Als u per telefoon wilt spreken met onze directie, onze maatschappelijk werkers (met uitzondering van die van de kinderbescherming), de gecommiteerde voor de ontwikkelingsgebieden, de bureauchef, de redactie-secretaris van onze organen of onze typekamer, wilt u dan draaien:

721044

Wilt u spreken met onze medewerkers van de kinderbescherming, de voogdijvereniging, de Stichting Kindertehuizen, de secretaris van de Sectie financiën (T. van Grootheest — prijsvraag) of de boekhouding, wilt u dan gebruik maken van het telefoonnummer:

721567

Doorverbinding tussen deze twee aansluitingen is nog niet mogelijk.

Een nieuw kantoor

Is het u al opgevallen, dat in de kop van dit nummer staat: Centraal Bureau: J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z., in plaats van het zo langzamerhand vertrouwd geworden: Vondelstraat 61. Ja vrienden u heeft het goed geraden, wij zijn er weer uitgegroeid en dat is een bijzonder goed teken. Van het kamertje in een particuliere woning naar het Frederiksplein vandaar naar de Stadhouderskade. Maar onze expansiedrang kent geen grenzen en al gauw moesten we verhuizen naar de Vondelstraat om met ons werk enigszins uit de voeten te kunnen komen. En nu we op het punt staan om ons tien-jarig bestaan te gaan vieren gaan we maar weer eens verhuizen. Het werd in de Vondelstraat de laatste tijd ook wel heel erg benauwd en het is ons nog steeds een raadsel hoe zoveel mensen in een zo kleine ruimte konden werken.

Is het dan te verwonderen, dat het vooral de medewerkers aan het Centraal Bureau waren, die een juichkreet aanhieven toen met de vergunning van het Huisvestingsbureau de verhuizing definitief kon doorgaan?

Een paar financiële puzzles zijn er natuurlijk nog wel op te lossen, maar dat zijn we bij Humanitas wel gewend en dit kan de vreugde om de nieuwe behuizing niet verminderen. U moet als u in de buurt bent maar eens langs komen, dan kunt u ook eens een kijkje nemen in het huis, dat naar wij hopen in de volgende 10 jaar het knooppunt van de Humanitas-activiteiten zal zijn.

De Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag „Humanitas” roept sollicitanten op voor de functie van

maatschappelijk werkster

ter vervulling van vacatures in diverse afdelingen. Salaris f 3.600.— tot f 4.850.—. Aanstelling boven het minimum is niet uitgesloten.

Sollicitaties te richten tot Centraal Bureau „Humanitas”, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z.

Op 1 September
is het Centraal Bureau
van Humanitas
verhuisd
naar J. W. Brouwersstraat 16
Amsterdam-Z

